

EXPERIENȚA SCENEI

cu ecran
mic

Genul estradei și-a cucerit pe bună dreptate o largă popularitate, în teatrul de specialitate, la radio sau la televiziune. Publicul caută asemenea spectacole și le cere cu tot mai multă insistență. În același timp, caracterul său agitatoric, posibilitatea de a comunica idei — uneori dintre cele mai importante — într-o formă directă și accesibilă, dă și estradei rolul de mijloc de educație pentru masele de spectatori. Afară de asta, oamenilor le place să fie veseli, să ridă și — de ce n-am recunoaște? — sîntem datori să le prilejuim cît mai multe clipe de destindere. Iar estrada este prin excelență spectacolul la care publicul vrea să ridă sănătos, să se bucure de o melodie ce i-a rămas în memorie și pe care o va fredona în ziua următoare — într-un cuvînt, ea contribuie la crearea unei bune dispoziții pe deplin meritate după orele de muncă.

Problemele pe care le ridică în prezent genul estradei sînt însă numeroase și grele — invers proporțional se pare cu faptul că genul în sine este considerat... ușor. În primul rînd, problema textelor, despre care s-a scris și s-a discutat foarte mult, deocamdată fără urmări simțitoare în ce privește ridicarea lor din punct de vedere calitativ! Apoi, problema muzicii, știut fiind că, din păcate, arareori rămîne spectatorul cu o melodie pe care s-o fi reținut. Și, în sfîrșit, problema interpreților, pe marginea căreia articolul de față încearcă să discute unele aspecte.

Nu încapе ideală că genul estradei dispune în țara noastră de artiști și cîntăreți valoroși: N. Stroe, Mircea Crișan, Horia Șerbănescu, Radu Zaharescu, Gică Petrescu, Elena Burmaz, Ion Antonescu-Cărăbuș, Horia Căciulescu, Dorina Drăghici... sînt numele unor actori de estradă simpatizați de public și, desigur, lista nu este completă. Totuși, nu este greu de constatat că, pe lîngă artiștii cu vechi „state de serviciu” în domeniul estradei, au apărut în ultimii ani foarte puține elemente noi.

Situația mi se pare cu totul anormală și merită să ne gîndim puțin la cauzele care au determinat-o, deoarece în prezent cerințele sînt mari, iar posibilitățile de acoperire, destul de limitate. În ce privește Capitala (articolul nostru ocupîndu-se numai de estrada bucureșteană), în afara teatrului de estradă (cu cele două săli ale sale), actorii genului sînt solicitați de radio și televiziune; ei mai trebuie să facă față unor spectacole ocazionale, precum și turneelor prin țară. Iar cei buni se pot număra pe degete. De aceea, uneori același actor joacă pe scena Teatrului „C. Tănase” în primul act, se „repede” apoi la televiziune, spre a reveni la teatru spre finalul actului II. E limpede că o asemenea performanță se răsfrînge asupra calității. Nici nu se poate altfel...

Două interprete apreciate de telespectatori promovate din rindurile artiștilor amatori: Marina Voica (funcționară) și Margareta Pislaru (elevă)

H. Nicolaide este mulțumit de partenerul său — electricianul Nicu Constantin

Horia Șerbănescu și Radu Zaharescu și-au găsit o nouă parteneră la emisiunile de umor: Vasilica Tastaman de la Teatrul Municipal

Ion Lucian și păpușa sa Tudorică, în fața obiectivului

Una din cauzele principale ale numărului limitat de bunii interpreți de estradă stă — după părerea mea — în faptul că lipsește o preocupare organizată a creșterii lor. Institutul de teatru nu are în programele sale nici un curs care să-i pregătească pe tinerii actori pentru acest gen. Conservatorul, de asemenea. Nu există nici o preocupare pentru pregătirea viitorilor solști de muzică ușoară. Mai mult, există în cadrul Institutului părerea greșită că tinerilor viitori actori nici nu trebuie să li se permită contactul cu estrada, socotită gen minor. Nici teatrele de specialitate nu se preocupă să creeze cursuri de pregătire a viitorilor actori de estradă, la care să predea lecții de măiestrie consacrați ai genului. Prea puțin, pe linie profesională, a făcut în această privință și A.T.M.-ul. Este deci de înțeles de ce n-au mai apărut în ultimii ani, pe scenele estradei, prea multe fețe noi, tineri talentați, care să împropăteze atmosfera în aceste teatre.

Și totuși — așa cum remarcă nu de mult revista „Teatrul“ — aceste fețe noi trebuie să apară. Și — așa adăuga — nu numai la Teatrul „Constantin Tănase“, dar și la televiziune și în provincie, la Ploești, Constanța, Pitești, Deva, și în spectacolele ocazionale, și cu alte prilejuri. Firește, organizarea unei forme de învățământ sistematic pe lângă principala noastră scenă de estradă, și completarea cunoștințelor studenților Institutului de teatru cu cele necesare estradei ar contribui la umplerea în perspectivă a golului existent în rândul interpreților de estradă. Dar atât nu este suficient. Să-mi fie îngăduit să împărtășesc câte ceva din experiența Studioului de Televiziune, experiență care, generalizată și amplificată, ar putea da rezultate bune și pe scenele de estradă.

Se știe că televiziunea emite lunar, în medie, un spectacol de estradă și mai multe concerte de muzică ușoară. La o asemenea frecvență, numărul mic al interpreților de valoare obligă la continue repetări, adesea același interpret apărând pe ecran de două-trei ori într-o săptămână, ceea ce este de-a dreptul supărător. În plus, orele de emisie coincidând cu orele spectacolelor de seară la teatru, determină uneori folosirea actorilor în „pendel“, cu urmări neplăcute pentru calitatea spectacolului sau a emisiunii.

O primă soluție adoptată cu succes a fost folosirea unor actori de proză, care au răspuns cu entuziasm propunerii de a apărea în emisiunile de estradă ale televiziunii. (De altminteri, unii dintre ei practicau încă mai de mult genul estradei la radio.) Au apărut astfel, în emisiuni de estradă ale televiziunii, artiștii poporului Ion Fintesteșanu și Gr. Vasiliu-Birlic, contribuind cu prestigiul și cu marele lor talent la ridicarea nivelului calitativ al spectacolelor. În primul rând, acești interpreți au „înnobilat“ estrada prin *personalitatea lor artistică*, prin sinceritatea cu care se apropie de textul estradistic, prin înalta tehnică actoricească pe care o posedă și care pornește de la dicțiune, trăire scenică etc.

Rînd pe rînd, și unii actori mai tineri ai teatrelor noastre s-au atașat genului de estradă la televiziune, realizând momente remarcabile. Spectatorii își amintesc desigur cu simpatie de prezența, în emisiunile de estradă, a lui Ion Lucian, care a apărut cu diferite prilejuri ca mim, cupletist sau cîntăreț, străbătînd o gamă largă de roluri ale genului. Alături de el, mai pot fi citați și alți actori, cum sînt Dem. Savu, Coca Andronescu, Vasilica Tastaman, Valeria Gașalov, Liliana Tomescu, Mihai Fotino, Dem. Furdui, Florin Piersic, Mircea Albulescu, care au devenit obișnuiți ai spectacolelor de estradă la televiziune, ca să nu mai vorbim de H. Nicolaide, vechi actor de estradă, pe care încă n-a părăsit-o cu totul. Și, ceea ce este mai important, acești actori ai Naționalului, ai Teatrului Municipal și ai altor teatre n-au constituit numai prezențe, ci au adus o contribuție efectivă la succesul emisiunilor.

Firește, abordarea sporadică a genului de estradă de către actori de proză nu este un lucru tocmai ușor. Mai ales că, în afară de serioasele dificultăți profesionale (combinarea jocului scenic cu cîntecul, dansul, folosirea unui ritm, a unui tempo specific estradei, o manieră caracteristică, nemijlocită, de abordare a publicului), ei au avut de învins propriile lor prejudecăți, și mai ales cele ale... colegilor. Indiferent însă de aceste dificultăți, prezența actorilor din teatrele de proză în cadrul emisiunilor de estradă la televiziune constituie o realitate, care s-ar putea extinde și asupra teatrelor de specialitate. Nimeni nu se gîndește ca unii sau alții dintre actorii citați să părăsească scenele pe care joacă în mod obișnuit. Dar, printr-o mai bună coordonare a spectacolelor, s-ar putea stabili apariția lor și pe scena teatrelor de estradă, așa cum apar la televiziune. Apariția în reprezentație a actorilor de proză în unele spectacole de estradă ar

contribuii atât la realizarea aceluia nou despre care se vorbește, cât și la ridicarea calității interpretative a acestor spectacole.

O sursă mai importantă și mai bogată de elemente noi și talentate pentru genul estradei o constituie însă mișcarea artistică de amatori, care, în anii regimului nostru, a luat o puternică dezvoltare. Și aici, experiența din ultimele luni a televiziunii arată că numeroși interpreți din rîndul brigăzilor artistice de agitație, din rîndul colectivelor caselor de cultură ale tineretului sau din întreprinderi, au reale calități pentru acest gen, au cucerit de mult simpatia publicului și — am putea spune — nu așteaptă decît să fie descoperiți și de teatrele de specialitate. Un rol important în educarea artistică a acestor elemente îl joacă instructorii artistici (mai ales cei ai brigăzilor artistice de agitație), ei înșiși regizori, autori, actori sau instrumentiști ai teatrelor de estradă, ai televiziunii, ai radioului.

Așadar, contactul fiind stabilit, televiziunea s-a preocupat în ultimele luni să găsească și să distribuie în roluri de estradă tineri interpreți din rîndul artiștilor amatori. Primele încercări au scos la iveală, numai în Capitală, un număr atît de mare de cupletişti și cîntăreți valoroși, încît se poate spune că această comoară artistică e un rezervor cu o capacitate uimitoare.

L-aș cita, bunăoară, pe electricianul Nicu Constantin care, alături de H. Nicolaide — și ajutat de acesta —, a susținut într-o emisiune de televiziune un cuplet satiric dificil, dovedindu-se un foarte bun interpret, înzestrat cu un comic natural și cu foarte multă vervă. Cîteva zile mai tîrziu a apărut ca prezentator într-o emisiune de estradă cu public, cucerind, pe merit, aplauzele sutelor de spectatori din sală și aprecierile telespectatorilor și ale presei.

Două tinere interprete de muzică ușoară, artiste amatoare, Margareta Pîslaru, elevă, și Marina Voica, funcționară, s-au bucurat de asemenea de un mare succes încă de la prima apariție pe ecran, pentru felul lor natural de a cînta, pentru frumusețea glasului și mai ales — să fiu iertat de unii interpreți profesioniști — pentru că nu imitau pe nimeni. Și lista s-ar mai putea completa cu Olga Mocanu, Iacumi Eftimescu, muncitor, Constanța Ionescu, muncitoare, și mulți alții care au apărut și vor mai apărea în emisiunile de televiziune din studio sau cu public. (Aș mai adăuga că tînăra și talentata crainică a emisiunilor pentru copii ale televiziunii, Daniela Anencov, acum un an, făcea încă parte din marea „familie“ a artiștilor amatori.)

Această preocupare se află abia la început, dar cu rezultate dintre cele mai promițătoare. Ar fi însă greșit să se creadă că primele succese obținute de artiștii amatori pe scenă sau în emisiunile de televiziune pot constitui un criteriu definitiv de judecată. Selecționarea trebuie făcută în continuare cu multă exigență și spirit de răspundere, astfel încît cei aleși spre a fi îndrumați spre teatru să fie dintre cei mai înzestrați artiști amatori. Acestora le revine sarcina mai grea a însușirii cunoștințelor muzicale, interpretative și de cultură generală, necesare unor buni artiști de estradă.

Cine să se ocupe de organizarea unor asemenea cursuri pregătitoare, rămîne să hotărască forurile de resort. Important este faptul că dispunem de o bogăție de oameni talentați și că, din rîndul lor, poate fi constituită acea rezervă de figuri noi, care să întinerească întrucîtva atmosfera estradei, dacă nu îmbătrînită, în orice caz, aflată — cum se spune — „între două vîrste“.

